

SØVÆRNS- ORIENTERING

Svær, men vellykket helikopter-opgave

Inspektionsskibet HVIDBJØRNENS helikopter har gennemført en meget vanskelig redningsaktion i Atlanterhavet. Opgaven blev løst resolut og perfekt, skønt den var risikabel for besætningen.

Alouettens pilot, kaptajnløjtnant J.V.Jørgensen, fortæller her om missionen: Den 4.november sejlede HVIDBJØRNEN fra Runavik mod en position 120 sømil nordvest af Færøerne for at assistere et handelsskib, STOLT VISTA af Monrovia, der havde haft en eksplosion i maskinrummet. Skibet var ude af stand til at fortsætte ved egen kraft. Man havde en stærkt forbrændt mand, som via inspektionsskibet skulle transporteres til Thorshavn hospital. Transporten fra handelsskibet skulle, hvis det var muligt, foregå med helikopter.

Take-off fra HVIDBJØRNEN skete kl.1535 i vindstyrke 7 fra sydvest. STOLT VISTA var da 40 sømil væk, og det blev lokaliseret kl.1600. Kl.1605 blev bærehoist påbegyndt, mens HVIDBJØRNEN fortsatte mod havaristen. 1615 var hoisten til-endebragt, og der returneredes mod HVIDBJØRNEN. Vejret var i mellemtiden blevet værre med dis og let regn. Der var i bedste fald 300-800 fod skybase og maksimalt 2-3 sømils sigt. Vindstyrken var øget til 8 Beaufort, og landing på HVIDBJØRNEN kunne kun foretages ved, at skibet gik med søerne for fuld fart. Landingen blev foretaget kl.1645.

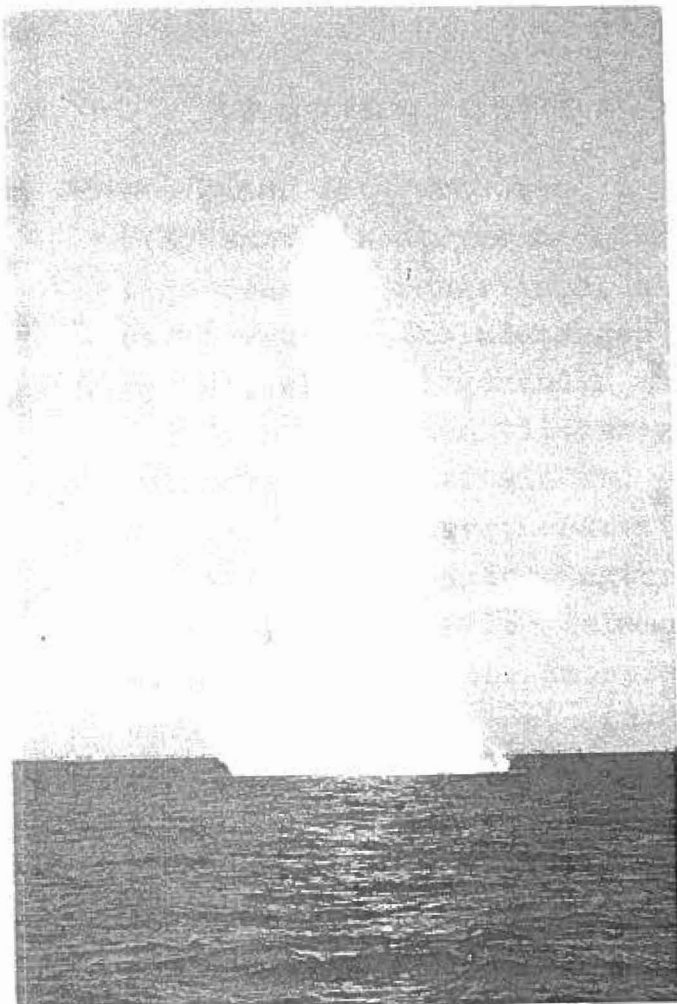
I mørke og hårdt vejr sejlede HVIDBJØRNEN til Thorshavn og afleverede patienten og returnerede omgående til havaristen. Her blev endnu en tilskadekommen evakueret pr. gummi-båd og sejlet til Thorshavn. Han er uden for livsfare, og lægerne venter også at kunne redde den hårdest ramte sømand, der har 40-50 procents forbrændinger.

STOLT VISTA er et kombinationsskib på 23.000 t. Det er registreret i Liberia og har filipinsk besætning, bortset fra kaptajnen og maskinchefen, der er norske. Eksplosionen i maskinrummet skete undervejs fra Grønland til Norge. Det hollandske bjærgningsfartøj UTRECHT tog skibet på slæb. Et britisk marineskib og et islandsk kystbevogtningsskib blev på stedet, indtil bugseringen var i gang. (MST)

Mine Warfare Working Party's Møde

I dagene 12.-22. november holder et af de ældste stående udvalg indenfor NATO sit årlige møde i København. Det er MINE WARFARE WORKING PARTY (MWWP), hvor værtsskabet for mødet går på omgang mellem NATO-landene. I år vil Danmark være værtslandet.

(MWWP) er et stående udvalg under "The Naval Board of the Military Agency for Standardization (MAS)". MAS har til opgave at udfærdige STANDARDIZATION AGREEMENTS, de såkaldte STANAGS, og MWWP's opgaver herunder er at udarbejde doktriner, taktiske procedurer og materielstandarder vedrørende minekrigsførelse, hvilket i denne sammenhæng vil sige såvel for minelægning som for minemodforholdsregler (minestrygning og mineeftersøgning) indenfor NATO.

Det første møde af denne art fandt sted så tidligt som i 1956, hvor "Working Partiet" fik navnet MINE COUNTERMEASURE WORKING PARTY (MCMWP). I 12 år fra 1956 - 1968 virkede udvalget under dette navn.

I 1960 oprettedes et andet udvalg under MAS. Udvalget fik navnet MINELAYING WORKING PARTY (MLWP). Udvalget blev oprettet efter forslag fra den norske delegerede i MCMWP og fik tilslutning såvel fra Danmark som fra en række mindre NATO-lande. MLWP fik kun en relativ kort tid at virke i fra 1960 - 1968, hvor de to "Working Parties" smeltedes sammen under navnet MINE WARFARE WORKING PARTY (MWWP).

I MAS-regi behandles minekrigsførelsens problemer efter den såkaldte Custode/Correspondentmetode, pr. korrespondance, og i enkelte tilfælde i særligt nedsatte arbejdsgrupper. For tiden løber der et lille halvt hundrede studier, der een gang årligt koordineres under Mine Warfare Working Party.

Mødet i år holdes i Kastellet, og som deltagere henimod 90 delegerede fra 11 NATO-lande og repræsentanter fra 6 NATO-kommandoer.

I forbindelse med mødet har englænderne anmeldt, at det engelske minesøgningskib HMS IVESTON (450 tons) i dagene 15.-18.november vil anløbe København. HMS IVESTON er udrustet med det nyeste britiske materiel til mineeftersøgning og har anmodet om at komme til at ligge så tæt ved Kastellet som muligt for at give de delegerede let mulighed til at bese skibet.

(VBS/SMS)

Redningsaktion fra FYEN

Under forsvarsdagene i København, hvor minelæggeren FYEN samt minestrygerne AARØSUND og ULVSUND havde offentligt besøg på Langelinie, blev som kort omtalt et barn skubbet i vandet. Skoledelingen har nu foreslået Chefen for Søværnet, at redningsmanden indstilles til belønning.

Tilstrømningen til besøget var alle dage stort og blev reguleret efter aftale med politivagten på Langelinie. Selvom der var etableret ensrettet ombordstigning via en af flådestationens landgange agter, blev en pige i 3-4 års alderen presset ud mellem gelænderet og faldt i vandet mellem skibssiden og kajen. En besøgende politibetjent, Jørgen Jørgensen, sprang i vandet og reddede hende. Efter redningen forsvandt pigens pårørende omgående med barnet, hvis navn ikke kendes. Politibetjenten fik bad om bord og lånte tørt tøj. Han havde en ny ruskindsjakke på og et fotografiapparat i lommen, og skoleskibet finder det rimeligt at dække hans udgifter til rensning og reparation.

Da redningen af den lille pige i det urolige vand mellem skibssiden og kajen ikke var uden risiko, foreslår minelæggeren, at han også får en belønning for sin snarrådighed. Chefen for Søværnet har sendt sagen til udtalelse hos politidirektøren i København og en takkeskrivelse til politibetjenten.

(MST)

Svenske forsvars-bekymringer

Forberedelserne til den nye forsvars-redegørelse tyder på nye nedskæringer. Nu må forswarets chefer reagere i god tid, skriver den svenske kontreadmiral Per Rudberg i Svenska Dagbladet.

Med forsvars-beslutningen i 1972 havnede man i købekraft en god bid under det laveste niveau, som man forud havde arbejdet med. Nu skal der udarbejdes et grundlag for en forsvars-beslutning i 1977, når den nugældende udløber. En væsentlig del af dette grundlag bliver den perspektivplanlæg-

ning for forswarets udvikling efter 1977, som forsvarschefen efter regeringens direktiv udfører i tre forskellige økonomiske rammer. Den højeste betyder stort set uændret niveau, den mellemste en reducereing med 25% og den laveste næsten en halvering. Nu har forsvarschefen fra ministeriet fået nye anvisninger og præciserede økonomiske forudsætninger i form af fire rammer, men ikke engang den højeste giver i købekraft kompensation for prisstigninger m.m. Hvis dette direktiv ikke kompletteres, kan man ikke engang diskutere et forsvar med uændret styrke.

To modargumenter anføres regelmæssigt, når forswarets behov diskuteres. Det ene er, at vi ikke har råd til at ofre de nødvendige penge. Hvordan det kan hævdes, når man på årets statsbudget kan læse, at forswarets andel af statsudgifterne siden begyndelsen af tresserne er sunket fra 20 til 10%, er en gåde. Så kommer modargument nummer to. Vi lever nu under afspænding. Javist, ingen modsiger, at det politiske klima er et andet end for ti år siden. Men upartiske vidnesbyrd som f.eks. "Institute for Strategic Studies" bulletiner er talende nok, når det gælder omverdenens oprustninger.

Forswarets studiearbejde skal nu efter direktiverne samles om en økonomi på et mellem-niveau. De færreste ser, at det forudsætter en almindelig international afrustning, hvis et svensk forsvar på det grundlag skal virke krigsforebyggende. Det er for at mindske risikoen for, at et slag overhovedet skal ramme os, at vi har et forsvar. Der er fare for, at vi gennem en række beslutninger snart kommer i den situation, at det kan lønne sig at give os det slag.

Når en svensk officer udtaler sig om forswarets behov, får han ofte det svar, at han taler sin egen sag. En chef lever måske et godt stykke fra det diskussions-centrum, der drøfter, hvad forswaret nu og siden skal have, men han lever midt i de krav, som i krig stilles til forswaret på land, til søs og i luften, og som han har ansvaret for. Han lever med og midt i blandt de mennesker, som det er hans opgave at forsvare. Med det ansvar kan det af og til være tvingende nødvendigt at tale sin egen sag. Nu er det nødvendigt, at de ansvarlige chefer taler deres egen sag, understreger admiral Rudberg.

(MST)

Indland kort

Øvelse Small Play, der er en mindre national flådeøvelse, blev gennemført i dagene 11.-15. november i Kattegat, Bælterne og Østersøen. Afsnit af øvelsen blev overværet af forsvarschefen, udenlandske forsvarsattachéer, et TV-hold og adskillige pressefolk.

Forsvarets Brevskole har haft rekordtilmelding af elever, nemlig 1128, hvilket er 200 flere end i det hidtil højeste år 1972. Der var 854 tilmeldinger fra hæren, 72 fra søværnet, 155 fra flyvevåbnet, 36 fra hjemmeværnet og 11 fra civilforsvaret.

Flådestation Frederikshavn har holdt den årlige jagtdag. De 16 deltagere fik dog kun et magert udbytte trods meget fint vejr, nemlig 3 harer, 2 fasaner, 1 bekkasin og 1 agerhøne. Der blev ikke set en eneste ræv, men derimod en del rådyr, men de måtte ikke skydes.

Flådestation København har indledt en række møder, hvor søværnets rejsehold orienterer om samarbejdsordningerne i forsvaret. Det er meningen at give samtlige tjenstgørende på flådestationen et tilbud om at deltage i en orientering, der er af ca. 3 timers varighed.

Udland kort

De første seks af tolv svenske torpedobåde af modificeret SPICA-klasse, der bygges på Karlskronaværftet, vil få navnene UMEÅ, LULEÅ, PITEÅ, HALMSTAD, STROMSTAD og YSTAD. Den første er klar til søsætning i januar.

Den nye sovjetiske atomisbryder ARKTIKA, der er under udrustning i Leningrad, har nu fået installeret kæmpemæssige projektøranlæg. De er 2,6 m høje og 2 m lange og vejer over en ton stykket. De er monteret med glødelamper på 10.000 watt og xenonlamper på 3.000 watt.

Prototyper af norske, engelske og skotske ubemandede undervandsfartøjer afprøves for tiden i norsk farvand med det britiske forskningsskib CHALLENGER som base. Det er et led i et forskningsprogram, som skal udvikle undervandsfartøjer til opgaver i store dybder.

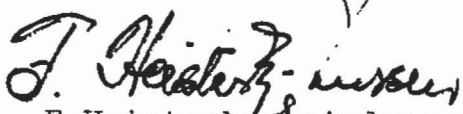
Den svenske flåde har afvist en snes østtyske trawlere, der i de første novemberdage ankrede op i det lukkede område ved Sturkö ud for Karlskrona. Østtyskerne henviste til dårligt vejr, men to minestrygere dirigerede dem ud.

Der er i øjeblikket ikke mindre end 17 isbrydere under bygning. Det er to til Sverige og tre til Finland, som alle bygges af Wärtsilä-værftet, to til USA fra Lockheed og to til Sovjet, der får 7 fra Wärtsilä og tre bygget i Leningrad.

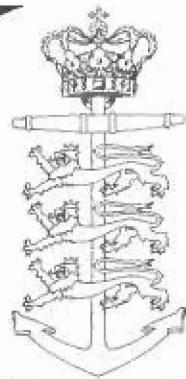
En brand om bord i den svenske fregat KALMAR, der er på værft i Kalmar, så en overgang faretruende ud. Da skibet havde ammunition om bord, var slukningsarbejdet meget risikabelt, især fordi der også var stærk røgudvikling. Det lykkedes dog at blive herre over ilden i tide. Der skete en del skade på de elektriske installationer.

Det norske søkortarkiv har fået sit budget øget fra 6,8 til 8,7 mio. n.kr. Forøgelsen går mest til lønninger, men på budgettet skal der bruges 1 mio.kr. til et nyt opmålingsfartøj. Man regner med at opmåle 18.000 kvadratkilometer næste år.

Der vil intet blive foretaget mod to svenske værnepligtige vagtposter, der den 3.november skød skarpe varselsskud efter to mænd, der forsøgte indbrud i et marketenderi uden for det militære område. De har dog fået at vide, at et cafeteria ikke skal beskyttes med skarpe skud.

F.Heisterberg Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Forsvarschefen i Light Jackstag

Forsvarschefen i SMALL PLAY

Selv om året er ved at gå på hæld, dagene er blevet kortere og vejret mere uroligt, fortsætter søværnets øvelsesaktivitet som planlagt. I ugen fra den 11. til den 14. november gennemførtes årets anden øvelse SMALL PLAY. Den tredje øvelse i denne serie vil blive gennemført i december måned.

Øvelse SMALL PLAY er i henhold til NATO standard "a small scale national live naval exercise", der denne gang fandt sted indenfor Sundets Marinedistrikts, Langelands Marinedistrikts og Store Bælts Marinedistrikts farvandsafsnit. Øvelsen havde til formål at befæste og udbygge de deltagende enheders våbentræningsstandard og træne samarbejdet mellem marinedistrikterne, skibene og flyvevåbnet. 16 af søværnets sejlene enheder deltog i øvelserne, der i perioder var hæmmet af dårligt vejr. Således måtte de planlagte torpedoskydninger fra overfladeskibe og fra en u-båd i farvandet syd for Hesselø opgives. Planlægningen af SMALL PLAY-

øvelserne går på skift mellem de forskellige eskadrer, og denne SMALL PLAY var blevet planlagt af Fregateskadren.

Under hele øvelsen var Forsvarschefen, general Blixenkroner-Møller, om bord i de forskellige skibe. På billedet ses han overført med "Light Jackstay" fra en fregat til en korvet. Sådant overførsel fandt sted flere gange under øvelsen. Også et antal officerer fra flyvevåbnet deltog som observatører, ligesom repræsentanter for pressen og fjernsynet var inviteret med.

Gennem en række våbentrænings "serials" og taktiske "serials" ved dag som ved nat opnåedes det planlagte mål.

Øvelseskritik fandt sted på Flådestation København i filmssalen på Søværnets Taktikskoles Fjernkendingskursus. (MST)

Ulovligt norsk fiskeri ved Grønland

Under udførelse af fiskeriinspektion i farvandet ud for Frederikshåb Isblink den 2. november observerede inspektionskutteren AGDLEK et antal bøger med tilhørende garn på en position 6 sømil inden for fiskerigrænsen. Bøgerne tilhørte tilsyneladende norske fiskefartøjer, og AGDLEK valgte at søge skjul for at afvente ejermændenes tilbagekomst.

Den 3. november om morgenen begyndte den norske trawler HARØYSUND at røgte garnene, men flygtede uden for fiskerigrænsen, da AGDLEK nærmede sig området. Grønlands Kommando beordrede AGDLEK til at bjærge garnene for senere aflevering til politiet i Godthåb, men dels er inspektionskuttere ikke velegnede som fiskefartøjer, dels viste det sig snart, at der var så mange garn i området, at havneundersøgelsesskibet ADOLF JENSEN og den grønlandske trawler NUK måtte assistere. Under dette arbejde, der varede et par døgn, blev det klart, at garnene tilhørte de norske trawlere HARØYSUND, MABER og RUNO. De to trawlere MABER og RUNO blev anholdt ved anløb af Godthåb den 4. november efter 24 timers forløb, mens garnene fortsat var under bjærgning og politiet således endnu ikke rådede over tilstrækkeligt bevismateriale til at rejse tiltale. Den formelle anholdelse blev derfor hævet, dog med en bemærkning om, at den rejste sigtelse stod ved magt.

Under optagningen af ca. 200 garn blev der bjærget 40 t torsk, og efter en gennemgang af redskaberne og AGDLEKs bevismateriale besluttede politimesteren i Godthåb at anmode Grønlands Landsret om at udstede formel anholdelsesbeslutning på trawleren HARØYSUND. Anholdelsen skete den 7. november, medens trawleren lå i Føringehavn, og AGDLEX ledsagede den

til Godthåb. Skipperen viste sin utilfredshed ved at meddele, at han havde sendt en klage til det norske udenrigsministerium om groft overgreb fra et dansk marineskib.

Den 11. november blev det første retsmøde i sagen indledt ved Grønlands Landsret. Anklagemyndigheden nedlagde påstand om bøde samt konfiskation af fangst og fiskeredskaber bjærget i garnområdet i det omfang, de måtte tilhøre HARØYSUND. Desuden blev der nedlagt påstand om, at tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

Allerede under første retsmøde fremkom oplysninger, der bevirkede, at anholdelsesbeslutning på trawlerne MABER og RUNO påny blev udstedt. Grønlands Kommando er i gang med at lede efter trawlerne, der ikke er hørt eller set siden den 11. november, men som dog menes stadig at være i grønlandske farvande. Muligheden for at anholde trawlerne afhænger af, om de træffes inden for fiskerigrænserne eller søger havn for at få nye forsyninger. (GLK).

Olie-aktion fra Flådestation Korsør

Den 4. november gik et sydfra kommende russisk tankskib LENINABAD på grund ved Hatter Rev øst for Samsø. Orlogskutteren ERTHOLM fulgte begivenhederne ved havaristen, men blev senere afløst af THURØ og FARØ, som havde olie-bekæmpelsesgrej om bord og var klar til øjeblikkelig indsats, hvis olieudslip skulle ske ved aftrækning fra grunden.

Selv om kaptajnen på tankeren, der havde 32.000 t råolie om bord, overfor miljøstyrelsens repræsentanter, orlogskaptajnerne Stamp og Otzen, havde erklæret, at der ikke ville være risiko for oliespild ved bjærgningen, besluttede man at være klar til på kort varsel at sætte ind mod en olieforurening, der kunne blive af anseligt omfang.

De to SEA-trucks AURICA og ACAMAR, der er stationeret ved Flådestation Korsør, blev klargjort og sendt til Ballen med hver 300 m flydespærring og alle tanke fyldt op med dispergeringsvæske.

Fra russisk side meddelte man, at de sovjetiske tankskibe ESSENTUKI og STUSHKA samt slæbebådene CAPITAN FEDOTOV og GEROISHE SKIY ville gå til assistance. Det russiske skib stod med ca. halvdelen af skibet på grunden, som bundprøver viste bestod af sand. Mens man ventede på assistancen, tønnede SEA-truck besætningerne, der var underbragt i Ballen, om vagten, og man fik her god brug for den nyligt overtagne Botved-speedbåd Y 376, der hurtigt kunne bringe besætning m.m. til stedet.

Da man den 8. november ved middagstid havde lastet tankskibet ESSEN-TUKI med ca. 10.000 t olie, kunne man efter en dykkerundersøgelse tage slæbebåden i anvendelse, og det synligt lettede fartøj blev ved 20-tiden bragt flot, uden at der sivede olie ud. Lige så lettet kunne de danske myndigheder efter fem døgns forløb afblæse det omfattende beredskab. Det kunne ske med erindring af det gamle mundheld "Prevention is better than cure".

(FLS KOR)

Folketinget takker søværnet

Folketingets formand Karl Skytte har sendt en takkeskrivelse til forsvarsministeren, der har videresendt den til søværnet. Brevet lyder:

"Efter at folketinget atter er samlet efter den nye samlings begyndelse, har jeg haft lejlighed til at tale med en række af de medlemmer, der har deltaget i sommerens to grønlandsrejser. Fra alle sider har jeg atter i år hørt mange lovord over rejsernes vellykkede forløb, og det er mit indtryk, at det i høj grad skyldes den enestående hjælpsomhed og venlighed, der blev udvist imod dem om bord på inspektionsskibet FYLLA af besætningen lige fra chefen, orlogskaptajn L.Rørvig, næstkommanderende, orlogskaptajn B.Bentsen, til det værnepligtige mandskab.

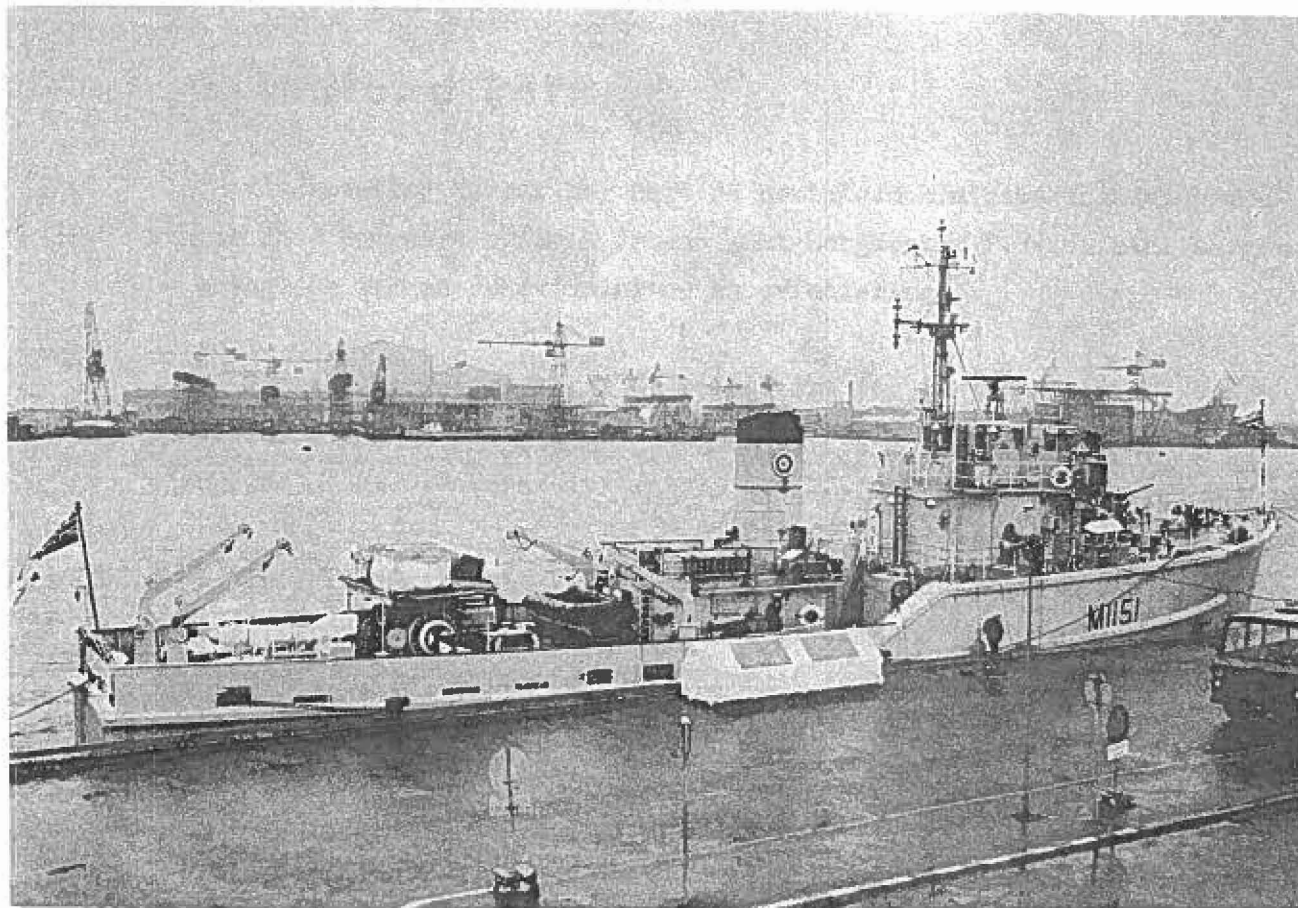
Vi er i folketinget klar over, at indkvarteringen af folketingsdelegationerne på inspektionsskibet uundgåeligt måtte medføre ulemper for mandskabet og indskrænkninger af deres sædvanlige faciliteter. Vi påskønner derfor i høj grad, at det til trods herfor har været muligt at gennemføre rejserne uden at spore nogen utilfredshed - tværtimod mødte folketingets medlemmer stor gæstfrihed fra alle blandt besætningen, der gav udtryk for glæde over denne mulighed for direkte kontakt med de folkevalgte.

Folketingets partigrupper lægger stor vægt på, at medlemmerne får lejlighed til ved selvsyn at stifte bekendtskab med Grønland, og gennem den korte tid, vi har kunnet gennemføre disse rejser, er det præsidiets indtryk, at rejserne med inspektionsskibet giver de bedste muligheder for et mere varieret indtryk af forholdene på Grønland.

Jeg vil bede dig lade en tak gå videre til alle, der i forsvaret har bistået med arrangementet af folketingets grønlandsrejser, og især til inspektionsskibets chef og næstkommanderende, der i særlig grad har ydet en indsats, for at folketingets sommerrejser til Grønland måtte få et vellykket forløb", slutter folketingets formand sit brev til forsvarsministeren.

Chefen for Søværnet har sendt brevet til inspektionsskibet FYLLA tilføjet sin anerkendelse af den storartede måde, chef, befalingsmænd og menige har varetaget deres del af rejserne på.

(MST)

Minesøgningskibet IVESTON på Langelinie

Mine Warfare Working Party

Som omtalt i sidste nummer af Søværns-Orientering holdtes det årlige møde i Mine Warfare Working Party denne gang i København. Møderækken blev gennemført i Kastellet. Efter den officielle velkomst blev mødedeltagerne delt op i to grupper for inden for hvert felt at behandle de spørgsmål, der var til drøftelse. Fredag den 22. november sluttede møderækken med en debat i Kastellets Nordre Magasin.

Som planlagt kom det engelske minesøgningskib IVESTON til Langelinie under årsmødet. (MST)

Indland kort

Flådestation Korsør har haft de socialdemokratiske folketingsmedlemmer Knud Damgaard og Egon Jensen samt borgmester P.Hvidtfeldt Larsen på besøg. De fik en rundvisning og en orientering.

Søværnet har accepteret et tilbud fra forsikringselskabet Codan om betaling af 2.600 kr. i anledning af bevogtningsfartøjet DAPHNEs bjærgning af et havareret luftfartøj den 22.juli sidste år.

Inspektionsskibet HVIDBJØRNENS helikopter har haft nogle travle dage på Færøerne. Den har bl.a. udført 11 transporter for Strømø Elektricitetsværk fra Vestmanhavn til Kivig i forbindelse med reparation af nedfaldne kabler, foruden en række patient-transporter.

Der var færre ansøgere til slædepatruljen SIRIUS end sidste år. Eleverne til forskolen vil blive udtaget i december. Derefter skal holdet på vinterskole i Norge og fortsætte på kursus i København indtil maj. Oprejse midt i juli.

Efter kontreadmiral I.B.Rodholms udnævnelse agter Chefen for Søværnet at udpege kommandør E.V.Jørgensen til medlem af bedømmelsesråd for officerer af A-linien (SØ og IT) med kommandør S.S.v.F.Kieler som suppleant. Samtidig vil kommandør J.V.S.Larsen indgå som medlem og kommandør H.Nielsen som suppleant.

Udland kort

Den sovjetiske generalstabschef Kulikov har aflyst et besøg i Sovjet af den svenske forsvarschef, Stig Synnergren. Aflysningen begrundes med tidmangel, men menes forårsaget af den svensk-sovjetiske strid om grænsen for olieudvindingen i Østersøen.

Lockheed-fabrikkerne har fra den amerikanske flåde fået en bestilling på 45 fly af typen S-3A Viking til stationering på hangarskibe. De koster 275 mio. dollar og øger marinens antal af disse fly til 146. Inden udgangen af 1977 ventes en ordre på yderligere 41 af typen.

Tilgangen til det norske forsvars befalingsmandsskoler viser en stigning på 60% siden 1971. Der er navnlig søgning til de militære skoler, der giver civil kompetence. Konkurrencen om at komme ind er betydeligt skærpet.

De sovjetiske fregatter SORKIJ og BOJKIJ har med 700 besætningsmedlemmer aflagt besøg i Oslo. Styrkechefen er chefen for Nordflåden, flådeadmiral G.M.Jegerov. Det er et genbesøg efter en norsk visit i Leningrad i september.

Personel fra den vesttyske marine, der i fritiden har slået sig sammen om humanitære opgaver, har gjort sig populære i det danske mindretal. Gruppen har skabt en legeplads for den danske børnehave i Borreby - ganske uselvisk, da ingen af dem har tilknytning til mindretallet.

I over 30 år har skibe ankret op i et urensset minefelt ud for Kristianssund. En frømands opdagelse fornylig af store mængder ammunition på havbunden har fået den norske flåde til at sende minestrygeren SARPEN med et sprængningshold til området.

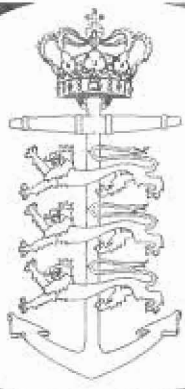
En gruppe officerer ved Väst kustens örlogsbas har sendt et forslag til den svenske flådechef, viceadmiral Bengt Lundvall, om køb af en færge eller tørlastfartøj på 6.000 t til afløsning for minekrydseren ÄLVSNABBEN. De mener, at ombygningen vil være relativ billig.

De sovjetiske skibsværfter i Kherson og Khabarovsk er ifærd med at bygge nye skibe til havforsknings- og vejrskibsflåden. I Kherson bygges diesel-elektriske skibe på 13.000 t af isbrydertype med en aktionsradius på 35.000 km.

Den norske forsvarsminister Fostervoll har i Stortinget oplyst, at man i sommer fik meddelelse om en ukendt ubåd i en af Svalbards fjorde. Da meldingen ikke kunne bekræftes, blev den ikke offentliggjort. Motiveringen var, at man ikke ville skabe en rygtestrøm.

F. Heisterberg-Andersen

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

SPANTELOFTSBYGNINGEN

Omflytninger på Holmen

Inden for det sidste halve år har der fundet en del omflytninger sted på NYHOLM og på QUINTUS omfattende helt eller delvis 5 institutioners personale.

Omflytninger er altid ubehagelige, men ved en god planlægning af rokeringen samt ved et godt samarbejde mellem de rokerende parter og Flåde-station København er alt foregået yderst gnidningsfrit.

Spanteloftsbygningen, der stammer fra 1742-1743, var, som navnet antyder, oprindeligt en del af det dengang eksisterende orlogsværft på NYHOLM.

ØSTRE TAKKELADSHUS

Etagen under selve Spanteloftet var opbevaringssted for Flådens fartøjsmateriel, hvorfor bygningen dengang også blev kaldt "Chalupskuret". Tømmeret i bindingsværket stammer fra det nedrevne Københavns Slot.

I årene efter krigen har bygningen haft mange forskellige funktioner. Den har huset den daværende Sergentskole, loftet har været eksercerplads for kadetterne, den daværende Kystflåde har haft til huse i bygningen, og fra 1970 har den huset Søværnets Våbenskoles, Søværnets Taktikskoles og Søværnets Teknikskoles skoleledelser.

I sommermånederne flyttede Søværnets Teknikinspektør fra Spanteloftsbygningen over i LILLE EUROPA som omtalt i Søværns-Orientering nr. 32/74 af 20 SEP 1974 "NYE BEBOERE I LILLE EUROPA".

Selv om Teknikinspektøren og Teknikskolens skoleledelse flyttede til LILLE EUROPA, forblev dog et par sagsbehandlere tilbage på Spanteloftet. Skoleledelsen havde dog også til huse i Østre Takkeladshus nordlige ende, og personalet derfra flyttede ligeledes til LILLE EUROPA.

For at kunne skaffe kontorer til alt det nytillflyttede personel måtte Våbenskolens Fototeam flytte ud, tillige med at Søværnets Våbenskoles bevogtnings- og nærforsvarsundervisning måtte opgive deres kontorer og klasseværelser og få anvist andre lokaliteter.

Gamle Østre Takkeladshus var også en del af det oprindelige orlogsværft, ligesom Spanteloftsbygningen var det. Huset blev opført ca. 1720

og kaldtes i sin tid for "Mesterlængen". Det har igennem årene haft forskellig anvendelse. I 1848 indrettedes der bl.a. et billedhuggerværksted i nordendens underetage. Disse lokaliteter huser i dag Værkstedsområde Københavns elektriske værksted.

I 1801 blev der i den nordlige ende af huset tilbygget en kontorbygning, der senere blev benyttet som skole. I en række år efter 1903 var der officersskole i lokalerne (videregående uddannelse), men senere anvendtes den som Kvartermester- og senere som Specialofficersskole.

Med flytningen af Teknikskolens personel blev den nordlige ende af Østre Takkeladshus tom, og i underetagen flyttede Våbenskolens Fototeam ind og fik kontor, mørkekammer og depotrum i de tidligere skolelokaler. Bevogtnings- og nærforsvarsundervisningen fik tildelt kontorer og undervisningslokaler i Østre Takkeladshus sydlige ende oppe under loftet, hvor tidligere Forsvarets Civilundervisning havde haft til huse.

Omflytningerne på NYHOLM og QUINTUS var dog ikke afsluttet hermed, flere skulle følge efter. Søværns-Orientering vil omtale dem i næste udgave.

(MST)

Chefen for Søværnets Chefkonference

Chefen for Søværnet afholdt i dagene 5.-7. november konference på Lynæsfort med deltagelse af ca. 50 af søværnets militære og civile chefer.

På konferencen blev der orienteret om og diskuteret følgende emner:

- Uddannelseserfaringer for konstabler og værnepligtige efter overgang til 9 måneders værnepligtstid,
- Søværnets Materielkommandos planer og problemer,
- søværnets personel- og uddannelsesstruktur,
- søværnets aktivitet,
- ansvarsfordelingen i Forsvarskommandoen, herunder placeringen af personeladministrationen og
- langtidsplanlægning.

Marinestaben orienterede om de erfaringer, der var indhøstet for så vidt angår bemandingsform I og konstabel-uddannelsen. Disse erfaringer er indsamlede fra tjenestestederne og fra møder med det personel, der har været omfattet af uddannelsen. I den påfølgende diskussion koncentrerede indlæggene sig især om problemerne omkring den dråbevis udskiftning om bord. Denne udskiftningsform er måske fremtidens uundgåelige system, og Marinestaben vil nu se nærmere på sagen.

Søværnets Materielkommando gav en orientering om ny- og ombygningsprogrammet samt om problemer af personelmæssig art. I fortsættelse heraf redegjorde Søværnets operative Kommando for materielberedskabet. De to indlæg efterfulgtes af en diskussion, hvor under der fremkom adskillige forslag til afhjælpning af materielproblemerne. Disse forslag indgår i det løbende stabsarbejde. Det største problem er fortsat personelmanglen ved Søværnets Materielkommando. Vedligeholdelsesmæssigt vil det indebære forbedringer, at Søværnets Materielkommando nu ser sig i stand til at opretholde et bedre serviceniveau på reservedelsområdet, hvor indkøbsaktiviteten er forstærket, efter at de nødvendige midler er stillet til rådighed.

Den i Forsvarsministeriet udarbejdede publikation "Overvejelser vedrørende forsvarets personelforhold, skitse til en nyordning" dannede herefter baggrund for en diskussion over emnet "Søværnets personel- og uddannelsesstruktur".

Marinestaben og Søværnets operative Kommando indledte dernæst en diskussion af spørgsmålet søværnets aktivitet. Det blev fremhævet, at målsætningen fortsat er, at ca. 75% af enhederne skal være udrustede. Emnet gav anledning til en livlig debat, hvor målsætningen, personelfordelingen, bemandingsformerne, beredskabet, indkaldelsesterminer og uddannelsesmæssige konsekvenser, den samlede aktivitet samt aktiviteten i den enkelte enhed blev grundigt gennemdrøftet. Under debatten fremkom mange forslag, der alle vil indgå i den videre behandling af dette komplekse problem.

På konferencens sidste dag orienterede chefen for søværnet om problemerne i forbindelse med den interne organisation af Forsvarskommandoen, herunder personelafdelingens overflytning til forsvarschefens ansvarsområde inden 1. juni næste år. Til slut blev der af Marinestaben givet en orientering om forsvarets langtidsplanlægning og femårsplanlægning.

(MST)

Redning i Davis Strædet

Sent om eftermiddagen lørdag den 9. november blev Grønlands Kommando af Færøernes Kommando anmodet om at yde assistance til en færøsk linebåd BORGARIN, der lå ca. 400 sømil sydvest af Godthåb. En fisker om bord i skibet behøvede hurtig lægehjælp på grund af et opsvulmet knæ.

Inspektionsskibet INGOLF, der om morgenen var ankommet til Grønne-dal, blev straks sendt ud for at møde BORGARIN i Davis Strædet. Automated Mutual-Assistance Vessel Rescue System i New York oplyste på en forespørgsel, at man ikke havde kendskab til skibe med læge om bord inden for en af-

stand af 500 sømil fra BORGARIN.

Søndag formiddag blev fiskeren taget om bord i INGOLF, som derefter sejlede mod Frederikshåb. Ca. 120 sømil fra Frederikshåb overførtes den tilskadekomne fisker til INGOLF's helikopter og blev fløjet til sygehuset i Frederikshåb for at blive indlagt. (GLK)

Hærens Brevskole også for søværnet

I 1952 oprettedes Hærens Brevskole, og indtil den i 1971 blev Forsvarets Brevskole, var den kun i mindre grad anvendt af personel fra søværnet.

Men med den regelmæssige årlige udsendelse af brochure over skolens kursus til alle værns befalingsmænd, steg også antallet af elever fra søværnet - og det kan nævnes, at siden 1971 har mere end 1100 kursus været gennemgået af dette værns personel.

Desværre er kun en del af de averterede kursus specielt udarbejdet med henblik på elever fra søværnet og flyvevåbnet, men 15-20 af de i skolens brochure 1974/75 averterede kursus kan med stor fordel også gennemgås af søværnets befalingsmænd, siger brevskolen.

Blandt disse kursus er der nok grund til især at fremhæve det af Søværnets Taktikskole, Fjernkendingskursus, udarbejdede, programmerede kursus nr.39 - flykending - et kursus, hvis indhold er af største betydning for befalingsmænd i sejlede enheder og på landtjenestesteder. (MST)

Indland kort

Den columbianske undervandsbåd PIJAO vil i tiden 23. november til 13.december dagligt anløbe Frederikshavns civile havn. Undervandsbåden, der fører tysk handelsflag, er på afleveringsprøver fra tysk værft i Storebælt, Kattegat og Skagerrak.

Under et ophold i Klaksvig den 27.oktober var en engelsk trawler årsag til en indtrykning af inspektionsskibet HVIDBJØRNEN's skibsside. Skibet har indstillet og Chefen for Søværnet tiltrådt, at der under hensyn til skadens ringe omfang ikke rejses erstatningskrav overfor trawlerens rederi.

Forsvarschefen har givet tilsagn om at aflægge besøg på Flådestation Korsør i løbet af januar måned. Det skete, da han fornylig i forbindelse med øvelse "Small Play" gik i land på flådestationen.

Flådestation Frederikshavn har haft besøg af et sanitetskompagni og et trainkompagni fra Hvorup Kaserne. Den 6. december kommer Flyveskolens premierløjtnantkursus med en halv snes elever og den 11. december 60 mand fra Flyvestation Skrydstrup.

Efter Genevekonventionen skal alt personel i de væbnede styrker kunne legitimere sig for at opnå konventionens rettigheder. Hidtil er der kun udstedt ID-kort til militært personel, men nu får civile dem også. Marinestaben er begyndt at udstede ID-kort - de første er sendt til Stevnsfort.

Udland kort

Den sovjetiske redningstjeneste i Østersøen har fået et fjerde redningsskib HERAKLES. Data: 72,50 m langt, 13,20 m bredt, 5,90 m dybgående, maskinkraft 6.800 hk, fart 17,4 knob. De andre redningsskibe er HERMES, LENINGRADETS og KAPITAN FEDOTOV.

Den svenske regering har definitivt bestemt, at flådens bestilling på 16 patruljebåde går til Norge trods de stærke protester fra de 1.600 ansatte på Karlskronaværftet. Som et plaster på såret blev det også bestemt, at Karlskronaværftet skal levere minekrydseren ALVSNABBENS efterfølger, men bygningen bliver udskudt til 1977.

To frøænd fra den norske marine er omkommet under dykning i farvandet ud for Bergen. Det skete under eftersøgning af en druknet orlogsgast. Der er nedsat en undersøgelseskommission for at klarlægge ulykken, hvis årsag ikke kendes.

Den sovjetiske isflagestation Nordpol-22 har nu tilbagelagt 2.400 km i de arktiske havområder. Kursen har været nogenlunde parallel med den, en lignende station fulgte for 23 år siden. Isflagen har ikke vist tegn på nedbrydning - isen under den er stadig 30 m tyk.

På de svenske militære kvindekorps årsmøde oplyste lottechefen Birgitta Wachmeister, at medlemstallet nu er 5.747 fordelt på 52 afdelinger, deraf 3 marinelotte-sektioner. Tilgangen til korpserne har i år været 232 nye medlemmer.

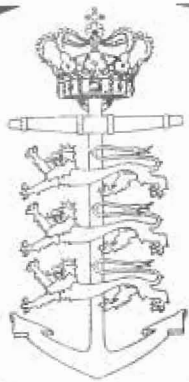
Det kinesiske Folkets Dagblad kritiserer i stærke vendinger Sovjetunionen for at have øget flådestyrkerne i og omkring skandinaviske farvande. Tilstedeværelsen af sovjetiske enheder og ubåde i disse områder truer de tilliggende landes sikkerhed, skriver bladet.

Den britiske flåde har modtaget et nyt opmålingsskib HERALD, der netop har afsluttet sine prøveture. Data: 2.945 t, længde 260 f, diesel-elektrisk maskineri, fart 14 knob. Skibet har en Wasp-helikopter og en besætning på 128. De andre skibe i klassen er HECLA, HECATE og HYDRA.

F. Heisterberg-Andersen
49.

F.Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

UNDER KRONEN

Omflytningerne på Holmen

I sidste nummer af Søværns-Orientering omtaltes omflytningerne fra Spanteloftsbygningen, "Lille Europa" og Gamle Østre Takkeladshus, men det var ikke slut hermed.

Nyholms Hovedvagt er opført i 1744 og kaldtes indtil 1887 Hovedvagtsbygningen, derefter Nyholms Vagt eller Bygningen under Kronen. Den er udført som den tids almindelige vagtsbygninger, men den særlige udformning med tårn og kongekrone skyldes den berømte arkitekt Philip de Lange. Uret blev opsat i 1752.

Indtil 1819 fandtes i tårnet en klokke, der benyttedes til klokke-

Mindetavlen på BOMBEBØSSEN

etagen, idet disse modtagelseslokaler også er til disposition for chefen for Flådestation København.

Med flytningen af Søværnets Teknikskoles personel fra Gamle Østre Takkeladshus nordlige ende flyttede Marineauditøren og hans personel ind i de nu ledige kontorer på førstesalen af denne bygning.

I 1973 vedtog Folketinget en revideret hjemmeværnslov, hvorved Marinehjemmeværnets stab, der havde haft til huse i den såkaldte Bombebøssebygning i Overgaden o.Vandet, blev nedlagt som en selvstændig institution og indkorporeredes i den fælles Hjemmeværnskommando, der fik til huse i Generalsstok i Kastellet. Tilbage i Bombebøssen blev Marinehjemmeværnsdistrikt 3 og Kvindeligt Marinekorps distrikt 3.

Bombebøssen blev grundlagt af kommandør Peter Norden Sølling som fribolig for gamle søfolk. Indsamlingen af midlerne til opførelse af bygningen skete ved, at der på Waterscout - kontoret (forhyringskontoret) blev opstillet en ueksploderet engelsk 200 pds. bombe, hvori de forhyrede søfolk lagde deres skærv. Bomben var blevet fundet efter Københavns bombardement i 1807. De første friboliger blev indviet i 1822. Den nuværende bygning i

lydning om morgenen. Da tårnet blev for brøstfældigt, flyttedes klokken til en klokkegalge på Batteriet Sixtus. Bygningen har, som de fleste bygninger på Holmen, haft mangfoldige funktioner. Før besættelsen var den kommandosted for Chefen for Kystflåden. Efter besættelsen indrettedes NATO- og Kommandokassearkivet på 1.sal, indtil dette arkiv voksede sig ud af lokalerne. I nederste etage var der kontorer for Chefen for Flådestation København indtil 1971.

Med udflytningen af NATO- og Kommandokassearkivet rykkede Marineauditøren og hans medarbejdere ind på etagen, medens chefen for søværnet, med chefen for Flådestation Københavns flytning til det tidligere personelkontor og Søværnskommandoens udflytning til Vedbæk, fik modtagelseslokaler i stue-

Overgaden o. Vandet blev opført af den kendte arkitekt Bindsbøll i 1891 og virkede som fribolig indtil 1956, da friboligerne flyttedes til en ny bygning i Dronningensgade.

Fra 1956 har bygningen været lejet af Forsvarsministeriet. I december ophører Marinehjemmeværnets tilknytning til den gamle Bombebøsse. Den 11. december flytter Marinehjemmeværnsdistrikt 3 og Kvindeligt Marinekorps distrikt 3 ind på 1. salen i bygningen Under Kronen.

(MST)

Store bøder til de norske trawlere

I omtalen i sidste nummer af Søværns-Orientering af det ulovlige norske fiskeri ved Grønland blev der den 12. november udstedt anholdelsesbeslutning på to norske trawlere MABER og RUNO. Grønlands Kommando gik der efter i gang med at lokalisere fartøjerne, og den 14. november fandt helikopteren fra inspektionsskibet INGOLF dem i området ud for Sukkertoppen.

I de følgende 12 timer skyggede INGOLF og inspektionskutterne AGPA og AGDLEK de to trawlere, og den 15. blev de anholdt ved Færingehavn af inspektionskutterne. Den ene af trawlerne forsøgte at unddrage sig anholdelsen ved at flygte ud i fjordkomplekset. Trawlerne blev ledsaget til Godthåb og overgivet til politiet.

Retssagen mod den norske trawler HARØYSUND var på dette tidspunkt i fuld gang ved Grønlands Landsret. Efter en uges procedure blev sagen optaget til dom, og da det på dette tidspunkt stod klart for de norske skippere, hvilken vej vinden blæste, accepterede trawlerne MABER og RUNO den 21. november at afgøre sagen efter udenretslig afgørelse. De fik hver en bøde på 60.000 kr., konfiskeret fangst til en værdi af 40.000 kr. for hvert skib samt konfiskeret de indbøjgede garn. For at denne afgørelse ikke skulle påvirke sagen mod HARØYSUND, bestemte politimesteren i Grønland, at oplysninger herom ikke måtte offentliggøres, før dommen over HARØYSUND var afsagt.

Den 25. november faldt dommen. HARØYSUND blev idømt en bøde på 70.000 kr., konfiskation af fangst anslået til 200.000 kr., konfiskation af redskaber til 50.000 kr. og betaling af en trediedel af sagens omkostninger svarende til ca. 20.000 kr. Hertil kommer efter skipperens oplysning et beløb på yderligere 300.000 kr. i tabt arbejdsfortjeneste for trawleren i de tre uger, den lå i Godthåb under retssagens forløb.

HARØYSUND appellerede senere på dagen dommen til Østre Landsret. For så vidt trawleren kan stille den fornødne bankgaranti til rådighed,

kan den forlade Godthåb og genoptage fiskeriet. I modsat fald må den blive liggende, indtil landsretten har talt.

Grønlands Kommando håber, at dommen, der er den hidtil strengeste for ulovligt fiskeri inden for fiskerigrænsen i Grønland, tillige med afgørelsen for de to andre norske trawlere vil virke afsvalende på de mange udenlandske fiskefartøjer i de grønlandske farvande. Det varer i hvert fald nok et par dage, før de tre norske skippere igen får lyst til at undersøge, hvad der i grunden rører sig bag fiskerigrænsen.

(GLK)

Fiskeriinspektionen udvides

Næste år forøger søværnet sin overvågning af farvandene omkring Grønland og Færøerne betydeligt, hedder det i en meddelelse fra Forsvarsministeriet. For Grønlands vedkommende vokser antallet af inspektionsdage med mere end 40% i forhold til i år, takket være to nye inspektionskuttere, som allerede er sat ind i fiskeriinspektionen. Der bliver i alt sejlet 258 dage med de store inspektionsskibe og 1.020 dage med de nye inspektionskuttere.

For den færøske fiskeriinspektions vedkommende forøges antallet af inspektionsdage knap så meget, nemlig omkring 10%. Til gengæld vil der næsten hele året være et af de store inspektionsskibe i de færøske farvande, og på de ganske få dage, hvor det ikke er tilfældet, varetages inspektionen af helikoptere.

Fiskeriinspektionen ved Færøerne udøves også af søværnets kuttere, og mulighederne for at overvåge farvandene vokser betydeligt med indsættelsen af disse større fartøjer.

Forøgelsen af søværnets virksomhed ved Færøerne og Grønland er en følge af de løfter om forøget inspektion, der blev givet i Folketinget sidste vinter, hedder det i ministeriets meddelelse.

(MST)

Fiskeriinspektionens vilkår

Næste år sker der som omtalt en betydelig udvidelse af søværnets overvågning af farvandene omkring Færøerne og Grønland. Inspektionstjenestens vilkår har netop været udførligt drøftet i Færøernes Kommandos lokale samarbejdsudvalg, og det har givet anledning til en redegørelse til Chefen for Søværnet.

Det fremgår heraf, at der hersker en del usikkerhed med navnlig tre problemer, nemlig mulighederne for inspektionsskibets vedligeholdelse, for kompensationsfrihed og for den af kommandoen etablerede 48-timers regel. Kommandoen mener, at de tre problemer er uløseligt forbundne, og at en bedring af ét forhold ikke kan gennemføres uden samtidig at medføre en forværing af de andre.

Færøernes Kommandos 48-timers regel er overfor inspektionsskibene givet følgende formulering: "Det er kommandoens opfattelse, at et af grundelementerne i fiskeriinspektionstjenesten skal være overraskelsesmomentet. Ved fastholdelse af det skal mulige lovovertrædere afskrækkes. I den udstrækning hensynet til økonomi, materiel og personel tillader det, skal sejladsen planlægges og foretages på en sådan måde, at udenforstående ikke ud fra "sædvaneprikkippet" kan forudsige inspektionsskibets bevægelse. Når denne opfattelse fastholdes, anses det for uhensigtsmæssigt, at inspektionsskibet fastlåses i havn eller på ankerplads i mere end 48 sammenhængende timer ad gangen, med mindre ganske særlige forhold måtte opstå".

Det er kommandoens indtryk, at inspektionstjenesten vil lide uforholdsmæssigt meget, såfremt dette princip opgives. En opgivelse af 48 timers reglen vil give bedre mulighed for kompensationsfrihed, men efter det foreliggende er der ikke større interesse for en sådan frihed, der gives under ophold på Færøerne. Forlængede ophold i havn eller til ankers kunne måske give bedre udenbords vedligeholdelsesmuligheder, men erfaringsmæssigt skifter vejret ofte og hurtigt og er sjældent vedligeholdelsesvenligt i mere end få timer ad gangen.

Kommandoen har derfor forsøgt at bibringe de skiftende chefer den opfattelse, at udenbords vedligeholdelse kan og bør udføres, når lejlighed (vejrliget) er dertil. At dette kan give afbræk i den øvrige daglige tjeneste og også i den mere langsigtede (ugentlige) planlægning, må accepteres, idet kun fleksibilitet på dette område kan give det ønskede resultat.

Færøernes Kommando skal derfor indstille, at der tilvejebringes muligheder for forlængede ophold i Danmark mellem de enkelte togter. Herved vil der dels gives mulighed for en bedre vedligeholdelsesmæssig standard inden afgang på togt til farvande, hvor mulighederne er ringe, dels vil der åbnes bedre mulighed for afvikling af en sammensparet kompensationsfrihed, konkluderer redegørelsen.

(MST)

Indland kort

Rolls-Royce meddeler, at 248 Proteus-gasturbiner nu er leveret - eller bliver leveret - til 12 landes flåder. Danmark er næsthøjst med 58 enheder efter Sverige med 67. Den operationelle erfaring med dem på søen har passeret 300.000 timers drift.

Søværnets Våbeninspektør inspicerede orlogskutteren RØMØ den 27. november. Inspektionen fandt sted i Esbjerg og i farvandet uden for. Våbeninspektøren var ledsaget af personel fra Marinestaben og specialskolerne.

Kulturministeriet har med en årlig bevilling på 20.000 kr. sikret fregatten JYLLANDS eksistens og forbliven i Ebeltoft. Byen har desuden anmodet Indenrigsministeriet om, at restaureringen betragtes som et beskæftigelsesarbejde for arbejdsløse.

Efter en helt modig redningsaktion ydet over for det danske fragtskib MERC ENTERPRISE i januar er besætningsmedlemmer fra fire britiske marinehelikoptere blevet hædret med medaljer. Under de værste tænkelige vejrforhold i Kanalen lykkedes det dem at redde 7 mennesker og lokalisere 4 omkomne.

Udland kort

Sydkustens örlogsbas i Karlskrona er ved at forberede flytning af staben fra de nuværende lokaliteter til Mönstersalsbygningen i orlogshavnen. Den er fra 1780 og fredet, og indretningen kræver medvirken af historiske eksperter for at undgå misgreb. Indflytningen sker næste sommer.

Der er observeret en række uanmeldte sprængninger i Barentshavet. Nordnorske aviser mener, at der foregår seismologiske undersøgelser af private firmaer, der sigter på at sælge oplysninger til de store olie-selskaber.

Et vesttysk skibsværft har færdigbygget to skibe til Irans flåde, BANDAR ABBAS og BOOSHIR, en kombination af tank- og hjælpeskibe, der bl.a. er udstyret med helikopterplatform og -hangar. Irans flåde har endnu ikke taget stilling til en eventuel bevæbning.

400 arbejdere ved Karlskrona-værftet har gennemført en strejke for at vise deres utilfredshed med rationaliseringsstudier. Nedlæggelsen ramte bl.a. ministrygeren VISBORG, der er under udrustning. Ledelsen vedtog at udsætte studierne indtil videre.

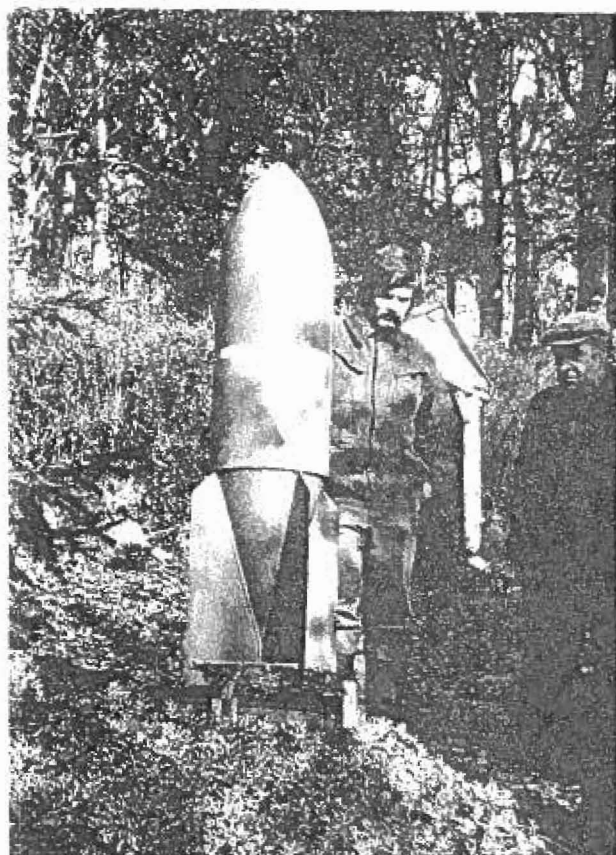
Det norske Storting har vedtaget forsvarsbudgettet på 4,3 mia. n.kr. Et forslag om at øge det med 31,4 mio. n. kr. og et andet om at nedskære det med 930 mio. samlede kun få stemmer. Det samme gjorde et forslag om at udmelde Norge af NATO. Kun 18 stemte for.

Frankrig har i et døgn været ledet fra en neddykket undervandsbåd. Det skete, da præsident Giscard d'Estaing for nylig tog mod en indbydelse til 24 timers undervandssejlsads om bord i atomubåden LE TERRIBLE. Han er den første præsident, der har sejlet med atomubåde, og sagde bag efter, at det havde understreget hans faste tro på atomubådes store rolle i fransk forsvar.

Der er 15.000 reserveofficerer i Sverige, hvoraf 10.000 i hæren, 3.000 i flåden og 2.000 i flyvevåbnet. Da der er forudsat 18.000 reserveofficerer, er der således 3.000 pladser, som ikke kan udfyldes. Der er sat planer i arbejde for at nå målsætningen.

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Flybombe som havepynt

Utrolig letsindighed med sprængstoffer

29 år efter afslutningen af den anden verdenskrig dukker der stadig sprængfarlige genstande frem, f.eks. ved trawlfiskeri, eller de skylles op på de danske strande. Nogle af de fundne genstande stammer endog helt tilbage fra første verdenskrig. Heldigvis ikke alle, men nogle få mennesker, der finder sprængfarlige ting, omgås dem med utrolig letsindighed. Også i år har der været eksempler på dette.

En hjemmeværnsflotille på Fyn ønskede at få nærmere oplysning om de mange farlige ting, der mellem år og dag driver ind på kysten. Under orienteringen, der blev ledsaget af lysbilleder, vistest også et billede af en

Bombe efterladt ved et hus

tysk 250 kilo bombe beregnet til fremføring af gift- eller nervegas. Ved synet af billedet udbrød en af deltagerne: Ja, men sådanne bomber står jo som pynt i haverne her omkring!

En undersøgelse bragte i alt 22 af denne type bombe for dagen. Nogle stod som pynt i forskellige haver, nogle lå i skrammelbunker ved husene, en stod på en antikvitethandlers oplagsplads - og en skulle netop sammen med gammelt jern sendes til Stålvalseværket i Frederiksværk for omsmelting. Et sted i en have havde man forsøgt at skære bomben midt over med en skærebrænder for at bruge den som havegrill!

Eksperternes undersøgelse viste, at der ikke var giftgas i bomberne. Det var kun tomme skaller, der skulle fyldes op med, hvad krigssituationen krævede. Men hvad finderne ikke kunne se var, at der i hver bombe var indbygget en ca. 2 kilo udslagsladning. 2 kilo trotyl i hver bombe! Der skal ikke megen fantasi til at forestille sig, hvad der ville være sket, såfremt 5 tons jernskrot iblandet 2 kilo trotyl var havnet i en smelteovn på Stålvalseværket.

Bomberne stammer fra et tysk transportskib, der mod krigens slutning minesprængtes i Lillebælt.

Der er endnu et uhyggeligt eksempel fra i år. En fiskekutter kom sejlene ind i en fiskerihavn med en 350 kilo engelsk afstandsmine liggende på dækket.

I årets første 11 måneder er der afsendt og modtaget 528 signaler i søværnet i forbindelse med fund af mistænkelige genstande. Mineuskadelig-

gørelsesholdenes virksomhed i år kan bedst illustreres ved en status for uskadeliggørelsen af farlige genstande - tallene i parentes er fra 1973:

Søminer 15 (25), torpedoer 4 (3), dybdebomber og hedgehog 17 (4), flybomber 37 (38), artillerigranater 88 (51), håndvåbenammunition og håndgranater 23.215 (20.970), dele af miner 42 (25), pyrotekniske genstande 314 (1.690), bøjer og paravaner 26 (35) og andre farlige genstande 74 (133). Holdene har haft 362 udrykninger og kørt 55.000 km.

Først i år er de satser, der udbetales til personel, som direkte udfører dette livsfarlige arbejde, blevet reguleret. Det er ikke sket siden 1939. Det er vist enestående i historien, at man har virket efter en 34 år gammel takst, når det drejer sig om risikofyldt arbejde.

Dagspressen har utallige gange advaret folk mod de farlige genstande, der findes på strande og mange andre steder. Det ville være ønskeligt, om også TV ville gøre det af og til. (VBS/SMS)

AGPA på redningsaktion

Grønlands Kommando har den 29. og 30. november gennemført en søredningsaktion i farvandet ud for Arsuk Fjord. Det lykkedes at redde et menneske, men to mistede livet.

Alarmeringen kom fra Arsuk, der meddelte, at en 30 fods båd RITA OLSEN var ved at drive ind på kysten syd for Kobberminebugten med motorstop. 20 minutter efter afsejlede inspektionskutteren AGPA til området. Et par timer efter meddelte AGPA, at en anden fiskerbåd MAREN OLSEN havde taget den nødstedte RITA OLSEN på slæb. Besætningen var gået i redningsflåden, der ved inspektionskutterens ankomst lå i brændingen ved Sanerut sydvestlige pynt. Vinden var af styrke 8, og der var frost og en del sø. Et forsøg på at slæbe redningsflåden ud fra kysten måtte opgives, hvorefter de to ombordværende måtte bjærges med AGPAs gummibåd. Den ene af de bjærgedes tilstand var kritisk. Det blev oplyst, at en tredje mand var faldet over bord fra redningsflåden, før inspektionskutteren ankom.

Et fartøj fra Flådestation Grønødal afgik med overlægen, der blev sat om bord i AGPA i Søndre Løb. AGPAs besætning havde ihærdigt forsøgt at genoplive den bevidstløse fisker, der nu blev overtaget af lægen. Efter ankomsten til sygehuset i Ivigtut konstateredes det, at manden var død. Lægen mener, at han var død allerede før bjærgningen.

AGPA afgik derefter på eftersøgning af den savnede tredje fisker, men uden resultat. De to fiskerbåde klarede sig selv til Arsuk. Statens Skibs-

tilsyn vil undersøge den benyttede redningsflåde, hvorfor Grønlands Kommando har eftersøgt den i flere omgange, men uden at finde den.

(GLK)

10.000t olie skifter plads

I Søværns-Orientering nr.41 omtalte vi det omfattende olie-alarmeredskab, der blev iværksat af Flådestation Korsør, da et sovjetisk tankskib LENINABAD gik på grund ved Hatter Rev øst for Samsø. Vi bringer her flådestationens ordknappe rapportering om den faretruende situation:

Dato: 4.november 1974. Sted: øst for Samsø. Situation: tankskib med 32.000 tons råolie på grund. Vejr: kl.0700 øst- 2- sigtbarhed 8 (30 sml), kl.1000 nordøst 5-, sigtbarhed 7 (10 sml). Sovjetisk tankskib LENINABAD. Losning af 10.000 t råolie. 8. november - efter 5 døgn forløb - overvåget af olie-alarmeredskab fra Flådestation Korsør bragt flot. Dykkerundersøgelsen: ingen lækager. Tilbagepumpning af 10.000 tons råolie. Alarmen afblæst. Ingen forurening.

Bag flådestationens udramatiske rapportsprog lyder stærke advarselssignaler. Det var skræmmende muligheder, personellet så i øjnene. 32.000 tons svær råolie ind på de fynske og sjællandske kyster! Konsekvenserne ville være uoverskuelige.

Det er forståeligt, at personellet i Korsør den 8. november åndede lettet op og udbrød: - Gud være lovet, denne gang gik det godt!

(FLS KOR)

Nye sovjetiske dok-typer

Den sovjetiske handelsflåde er nu den sjette største i verden med omkring 7.000 fartøjer på i alt 17 mio. t, oplyser det sovjetiske telegrambureau APN.

Vedligeholdelsen af skibene kræver effektive reparationsmuligheder, blandt andet i form af flydedokke med basis i land. Sortehavsrederiets konstruktionscenter er blevet førende i udviklingen af sådanne flydedokke. I årene fra 1956 til 1972 har man her udarbejdet tre hovedtyper, hvoraf den ene er anvendt som basis for en serieproduktion. En noget større model har en kapacitet på 15.000 t. Den måler 185 m i længden, 45 m i bredden og 20 m i højden. Konstruktionen er sådan, at eftersyn og reparationer af den del, der er under vand, ikke er nødvendig, idet der tillige er anvendt specialmaling og elektroniske metoder til beskyttelse mod korrision. Indvendig er dokken delt i to dæk, hvorved der er opnået bedre forhold for besætningen. Dokken holdes i den rette arbejdsposition ved hjælp af lange pæle i stedet for ankre, som ellers anvendes.

En særlig variant af denne dok-type er beregnet til arbejde under barske forhold i nordlige farvande. Der er overalt, hvor det er gørligt, isoleret med skumplast og glasfibre, og man kan komme fra den ene del af dokken til den anden uden at skulle ud på det åbne dæk.

Stålskroget til denne arktiske variant af dokken er søsat fra et skibsværft i Arkhangelsk og er nu ved at få monteret det tekniske udstyr. Til det hører anlæg, som sprøjter hed damp ind i ballast-tankene, som derved optøs på den halve tid af, hvad tidligere anvendte metoder krævede. Kraftige isfjernere og trykluftspærringer vil sikre, at der ikke kommer isflager ind i dokken sammen med fartøjet, der skal repareres. Der bliver også indrettet stormbeskyttelse, og kraftige lysbatterier vil sørge for godt arbejdslys selv i polarnattens mørke. Dokken vil kunne operere i søen i over en måned uden at søge havn for at tage forsyninger om bord, skriver det sovjetiske telegrambureau.

(NST)

Indland kort

Søværnets operative Kommando har fra CINGFLEET, admiral Sir Terence Lewin, modtaget en tak for den hjælp, Flådestation Frederikshavn i sommer har ydet britiske skibe under fiskeripatrulje udfor den nordnorske kyst, bl.a. ved at hjælpe skibene med afvikling af signaltrafikken.

Der holdes landstalsmandsmøde for værnepligtige menige i perioden 7.-10. januar på Flyvestation Skrydstrup. Dagsordenen er under udarbejdelse. Der vil deltage en halv snes mand fra søværnet.

Flådestation København har i år haft 22 flådebesøg med 149 udenlandske skibe, sagde chefen for Flådestation København ved det årlige kontaktmøde. Blandt gæsterne var udenlandske marineattachéer og repræsentanter for politiet, told-, havne- og lodsvæsenet.

Stabschefen ved Chefen for Søværnet aflagde den 5. december besøg i Skoledelingen II/74, der består af minelæggeren FYEN samt ministrygerne AARØSUND, EGERNSUND og ULVSUND. Han var ledsaget af bl.a. cheferne for Konstabelskolen og Sergent- og Reserveofficersskolen.

De værnepligtige menige talsmænd har anmodet om, at mulighederne for at forbedre de meniges indkvartering på Flådestation Grønne dal undersøges, f.eks. underbringelse i 2-mands lukafer. Chefen for søværnet svarer, at når Grønlands Kommandos fremtid er afklaret, vil der blive sørget for tilfredsstillende indkvartering.

Udland kort

Den norske forsvarsminister har i Stortinget måttet redegøre for, hvorfor de sovjetiske orlogsskibe, der fornylig besøgte Oslo, ikke brugte lods mellem Færder og Drøbak. På grund af vejret kunne to norske kanonbåde ikke ledsage dem, og det var ikke muligt at få lods om bord, og det accepterede forsvarskommandoen, da der stadig var betryggende kontrol med gæsterne.

En japansk ubåd har med to torpedoer sænket det japanske tankskib YUYO MARU, 43.723 t, der havde ligget brændende i Tokiobugten i 17 døgn. Før sænkningen havde fire destroyere brugt skibet som skydemål, men det overlevede skydningen. Tankskibet var fuldt lastet med nafta og petroleum.

Den vesttyske flådes sejlskoleskib GORCH FOCK har afsluttet årets togter. Det sidste varede 43 døgn, hvorunder der blev tilbagelagt over 3.000 sømil. De 114 officersaspiranter tager nu fat på teoretisk undervisning i Kiel.

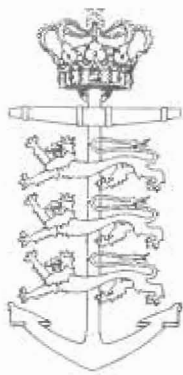
Skibsfarten i de arktiske have er tilfreds med det sovjetiske radar-system TOROS, skriver telegrambureauet APN. Systemets rækkevidde er 35 km, og scanneren er koblet til en skærm, hvor de elektroniske impulser omdannes til billeder. Systemet ventes at kunne forlænge besejlingsforholdene i de nordlige farvande.

Den svenske forsvarsminister sagde i Rigsdagen, at han er meget positiv overfor, hvordan forsvaret kan åbnes for kvindelige befalingsmænd. Han vil tage kontakt med de kvindelige forsvarsorganisationer og lade rekrutteringsbestemmelserne nyvurdere.

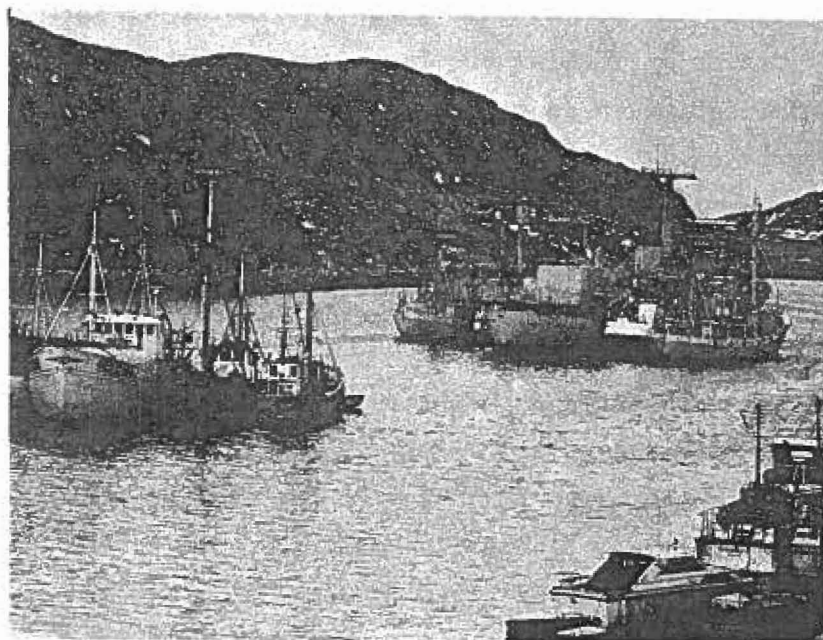
Ved en højtidelighed i Cherbourg har den franske flåde tilbagegivet skibsklokken fra hangarskibet ARROMANCHES til den britiske flåde, der havde sendt kommandoskibet HERMES over for at hente den. Franskmændene købte skibet i 1951 - det var det tidligere hangarskib COLOSSUS.

e. b.
F. Heisterberg-Andersen

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

De to norske trawlere i Godthåb

Et vintertogt med mange oplevelser

Efter inspektionsskibet INGOLF's togt til Færøerne juli-oktober, hvor hovedbegivenhederne var opbringelsen af den skotske trawler MILWOOD, Sankt Olai-festlighederne i Thorshavn og rutinebesøget i Glasgow, er INGOLF nu halvgående med nuværende værnepligtige besætning, og har påbegyndt sidste togt med denne.

Mellem togterne kunne besætningen glæde sig over et 11-dages ophold på Holmen, inden turen gik NW-på til Grønland.

På opturen aflagde skibet et uofficielt besøg i Reykjavik i anledning af 1100-året for skibets navnfader Ingolf Arnasons bosættelse i Island som den første landnamsmand. Den danske ambassadør i Island blev kort efter skibets ankomst modtaget med faldreb og skansevagtshonnør. Ambassaden havde lagt et glimrende program for besøget omfattende bl.a. modtagelse i ambas-

saden og busture for besætningen. Disse ture, der var af 10 timers varighed, gik til Thingvallir-sletten, Gullfoss, Geysir, Skalholt og byen Hveragerdi, hvor man erhvervsmæssigt dyrkede "eksotisk frugt & grønt" i drivhuse opvarmet af de varme kilder. I klart vejr kunne man på dele af turene se vulkanen Hekla, Ingolfsfjeld og Westmanna-øerne. Afstandene er store i Island, og der var rig lejlighed til undervejs at se den storslåede natur, lavamarker, eruptionskratere, varme kilder m.m.

Der var stor interesse for besøget i Reykjavik. Trods det, at et 2-timers offentligt besøg om bord kun var indvarslet med få timers varsel i radio og fjernsyn, besøgte 560 islændinge skibet.

Med de bedste minder om et særdeles vellykket besøg i Island, fortsatte INGOLF SW-på mod Kap Farvel i et herrens vejr. Vind og sø WSW 8-9 og skæv dønning. Øst for Kap Farvel klarede vejret op mellem to lavtryk, således at de enorme fjelde på Grønlands østkyst kunne ses på en afstand af 70 sømil. Da issituationen var gunstig, anduvedes ved nat det smalle sund N for Kap Farvel, Prins Christians Sund. Isen lå 8 mil ud fra kysten og en del isfjelde måtte omsejles under anduvningen og i den E-lige del af sundet. Besætningen fik her - for første gang efter Reykjavik - en stille nat uden sø, men med kraftig vind og kulde samt et fantastisk nordlys over de næsten lodrette fjelde i sundet. Næste morgen fortsatte havvejret i et nyt lavtryk i Julianehåbs Bugt, inden ankomsten den følgende morgen til Flådestation Grønmedal.

Opholdet blev dog kort. Om aftenen afgik INGOLF på eftersøgning efter den færøske linebåd BORGARIN, der fiskede under Labrador. En fisker, der havde behov for lægehjælp, blev næste morgen taget om bord i INGOLF med gummibåd og ved sidste lys den dag affløjset med helikopteren til hospitalet i Frederikshåb.

Efter en forskudt weekend og to dages maskineftersyn afgik skibet igen, denne gang på eftersøgning efter to norske garnfiskere, kort forinden anholdt og sigtet for ulovligt fiskeri, men frigivet under sagens videre efterforskning. Under retsagen mod en tredje norsk garnfisker, HARØYSUND, blev fornyet anholdelse af de to garnfiskere, MABER og RUNO, imidlertid besluttet da man under gennemgangen af de indbragte garn og nye oplysninger havde fået tilstrækkeligt bevis i sagen.

INGOLF's helikopter, der var sendt afsted dagen før, udførte med Godthåb som base rekognosceringer op langs kysten. Den efterfølgende dag, da INGOLF var nået på højde med Godthåb, havde helo'en lokaliseret de to fiskere, der var for S-gående NW for Godthåb, men uden for 12-mile fiskerigrænsen. De to nye inspektionskuttere AGDLEK og AGPA samt inspektionskutteren

MALLEMUKKEN deltog også i eftersøgningen, hver i sit kystområde.

Da helikopteren var landet på INGOLF ved sidste lys, fik skibet radar-kontakt med de to fiskere. AGPA, der var i området, beordredes nu sammen med INGOLF til at skygge de to fiskere på stor afstand mod S henholdsvis SW. Efter 8 timers skygning gik fiskerne, der formentlig ikke var klar over situationen, ind til Færingehavn, hvor AGDLEK lå. Han blev kaldt ud og holdt den gående i den S-lige del af fjorden, mens AGPA kortede afstanden op og med bevæbnet entringshold gik på siden af RUNO, da denne fortøjede ved Nordafar. MABER fortsatte ind i fjorden med lanterner og dækslys slukkede. INGOLF patruljerede nu indsejlingen til Færingehavn ved Satut, mens AGDLEK holdt gående midt i fjorden. Fra RUNO sendte entringsholdet besked til MABER om at gå til kaj, da han var anholdt, og nogen tid efter fortøjede også han ved Nordafar, hvorpå AGDLEK gik på siden med entringshold og erklærede ham under arrest.

Næste morgen eskorteredes de to garnfiskere ad den indenskærs rute til Godthåb til den efterfølgende retsag. Dommen blev afsagt en uge efter: HARØYSUND 70.000, RUNO og MABER 60.000 kr. i bøde og hertil konfiskation af fangst og redskaber.

Inden dommen var afsagt fortsatte INGOLF inspektionen af fiskeriterritoriet til 71°N og kom herunder N om Disko, gennem Vaigat til det lille udsted Sarqaq, hvor der ankredes mellem isfjelde fra bræen i Torssukatak isfjord. En del af besætningen fik her lejlighed til at se et rigtigt grønlandsk udsted med hundeslæder og (fortøjede) slædehunde samt flænsning af hvidhvaler. En anden del af besætningen var med på isrekognoscering med helikopteren for at observere eventuel isgang, inden halvlyset - solen kom ikke over horisonten her - afløstes af den arktiske nat.

Et weekend-anløb af Jacobshavn måtte opgives på grund af vejr og is, men i Holsteinsborg lykkedes det at komme til kaj i kort tid. Godthåb og Julianehåb vil også blive anløbet på dette togt. INGOLF vil som sidste havn anløbe Grønvedal, hvor flere orlovsgaster fra flådestationen frivilligt har tilbudt på nedturen "at arbejde sig hjem" over Atlanten.

(INGO)

Velkendt familie besøger søværnet

I dagene 29. november - 3. december aflagde inspektionsskibet HVID-BJØRNEN uofficielt besøg i Aberdeen. Der var lagt et omfattende program, bl.a. frokost på rådhuset for 40 besætningsmedlemmer. Særlig interessant var åbent hus om bord for trawlerskipperne og redere, hvor skibet blev fore-

vist, og mange interessante diskussioner om fiskeriet ved Færøerne udspandt sig.

Blandt gæsterne var den tidligere skipper på den velkendte RED CRUSADER, Ted Wood, der berettede om hændelsen i sin tid med fregatten NIELS EBBESEN. Da Ted Wood tog afsked, sagde han spøgefuldt: - Hils min søn, hvis I løber på ham! Det var i sandhed en næsten profetisk udtalelse, for der skulle ikke gå mere end nogle få døgn, før man gjorde det.

Lørdag den 7. december befandt HVIDBJØRNEN sig på fiskeriinspektion i området nord for Færøerne. Kl. 1630 observeredes et ekko på radaren ca. 0,7 sømil indenfor fiskerigrænsen. Efter yderligere observation af en grøn trawlerlanterne, blev trawlerrulle iværksat, og trawleren fik med blink og på radio besked om at stoppe for overførsel af boardinghold.

Trawleren blev identificeret som A 378 SCOTTISH KING af Aberdeen, og ved skæbnens ironi viste det sig, at skipperen var Georg Wood - søn af gamle Ted Wood! Trawleren var ved at indbjerge trawlet, og den befandt sig på dette tidspunkt 0,5 sømil indenfor grænsen, hvilket blev bekræftet ved en plads taget om bord i trawleren af såvel HVIDBJØRNENS fiskeriofficer som af trawlerskipperen. Der var således vægtige indicier, og skipperen blev bragt om bord i inspektionsskibet, hvor der holdtes forhør.

Skipperen undskyldte sig med, at han havde haft problemer med radaren, men da den virkede upåklageligt ved boardingholdets ankomst, og der i øvrigt var sikkert bevismateriale, blev det besluttet at foretage anholdelse og bringe trawleren til Thorshavn for overgivelse til politiet. Der blev sendt et bevogtningshold om bord i trawleren sammen med skipperen, der blev gjort opmærksom på, at HVIDBJØRNEN var hurtigere end NIELS EBBESEN, så han ikke ville være istand til at stikke af.

Efter at have passeret Kalsøfjord under forlægning til Thorshavn stoppede trawleren pludselig og nægtede at sejle videre, og det blev derfor nødvendigt at sende endnu et hold om bord og overføre en slæbetrosse fra HVIDBJØRNEN, som slæbte trawleren til Thorshavn. Udenfor havnen overtog inspektionskutteren TEISTEN bugseringen af trawleren til kaj under vanskelige vindforhold.

Retten blev sat søndag og dom afsagt for ulovligt fiskeri 0,5 sømil indenfor 12 milegrænsen. Skipperen modtog dommen, der lød på konfiskation af grej og fangst til en samlet værdi af 48.000 kr. samt en bøde på 50.000 kr. Hertil kommer, at trawleren måtte gå tilbage til Aberdeen for at få nyt grej. Der blev ved dommen taget hensyn til, at trawleren var ret tæt ved grænsen, idet bøden ellers ville have været større. Forsvareren sagde

i sin procedure med et smil, at det måske var lidt unfair af inspektionsskibet også at arbejde om lørdagen.

Trawlerskipperen aflagde under opholdet i Thorshavn flere besøg i HVIDBJØRNEN, som i øvrigt havde assisteret ham sidste år, da han havde brækket et ribben. Han tog situationen som en god taber uden at vise den ringeste bitterhed mod inspektionsskibet, hvilket skabte respekt omkring ham blandt HVIDBJØRNENS besætning.

Her var en mand, der var glad for at have fået en frisk hilsen fra sin far - selvom den ganske vist havde kostet 100.000 kr.

(HVBJ)

Nu over 12.000 frivillige i forsvaret

En af forsvarsforligets afgørende forudsætninger var, at det daværende antal af ca. 9.500 frivillige i forsvaret skulle øges til lidt over 15.000. I dag er situationen den, at der er ca. 12.100 frivillige. Desuden er der godt 2.000 under uddannelse som konstabelelever, og ydermere er ca. 1.000 antaget til møde indenfor de nærmeste kommende måneder. Med den yderligere tilgang, der kan forudses, kan man allerede nu med rimelig sikkerhed sige, at forligets tal vil blive nået i tide, d.v.s. inden april 1976.

Det har fra forskellig side været fremført, at arbejdsløsheden er den afgørende grund til denne succes med hvervningen af stampersonel. Det ville naturligvis være urimeligt at hævde, at arbejdsløsheden er uden indflydelse på hvervningen. Det kan da også konstateres, at ved hjemsendelserne i oktober i år var der 14% af de hjemsendelsesberettigede, som foretrak at forblive i hæren, blive konstabler, mod normalt ca. 5%. Men dels må man erindre sig, at der er ført en mere intensiv oplysningskampagne blandt de værnepligtige end før - en naturlig følge af forligets krav - dels, at der i realiteten er tale om små tal (de 14% svarer til ca. 400 mand), der slet ikke kan forklare den store stigning. Det er vel også en selvklar ting, at der er en mindre afgang af stampersonel i denne tid end normalt, men det er igen ganske små tal, der her er tale om.

Den store tilgang består af unge, der tegner kontrakt uden for at have været ved forsvaret. Og tallet på de 12.100, som nu er nået, er nået i kraft af antagelser et år eller mere bagud, altså før der var nogen tale om arbejdsløshed af de nuværende dimensioner. Så nok spiller arbejdsløsheden ind, men det er ikke den afgørende faktor.

Det er også interessant at se, hvad det er for folk, der søger ind som konstabler. Militærpsykologisk Tjeneste laver oversigter over alle de, der

i forbindelse med antagelsen bliver prøvet, både konstabelansøgere og værnepligtige. Sammenligner man den uddannelsesmæssige baggrund for konstabelansøgere ved den centrale rekruttering og tilsvarende værnepligtsårgange, får man dette billede:

Uddannelse	Værnepligtige			Konstabelelever		
	1961	1969	1973	1961-1963	1967-1969	1974
1. 7.kl. 2. 9.kl.	35	18	13	50	25	12
3. 10.kl.	2	4	9	6	23	46
4. Svendebrev	36	44	32	7	11	3
5. TEFO o.l., mellemskole 6. Realeksamen	19	23	33	37	41	38
7.-9. Studenter o.l. og højere	8	11	13	0	0	1

I procent er angivet, hvor mange der har modtaget de angivne uddannelser. Man ser for det første en generel udvikling henimod bedre uddannelsesstandard, men også, at konstabelansøgerne er fulgt godt med. Man ser, at konstabelansøgerne primært er unge, som ikke har afsluttet deres uddannelse, altså unge, der har forladt skolen efter 7.-10.klasse eller realeksamen, mens der er få med svendebrev og ingen med højere uddannelser. Dette er jo ikke unaturligt. Når antallet med svendebreve er faldet noget i år i forhold til de tidligere angivelser, skyldes det, at der antages langt flere til hærens kampenheder, mens man i 1961 og 1969 i højere grad antog til mere specielle tekniske enheder, især ved flyvevåbnet.

Det bliver rigtigt interessant på denne baggrund at sammenligne intelligensmålingerne, som er foretaget af de samme hold. Nu må man erindre sig, at disse intelligensmålinger i særdeles høj grad er afhængige af den uddannelsesmæssige baggrund, og man skulle således forvente, at den konstaterede forskel i uddannelsesmæssig baggrund giver sig udslag i intelligensmålingerne. Dette er ikke tilfældet.

Intelligenstal	Værnepligtige			Konstabelelever		
	1961	1969	1973	1961-1963	1967-1969	1974
1 (minimum)	5	1	2	4	2	2
2	10	6	6	9	5	5
3	15	12	12	12	8	10
4	21	20	20	16	16	20
5	18	20	19	18	21	23
6	14	18	19	19	24	22
7	11	15	15	16	18	14
8	4	5	5	5	5	3
9 (maximum)	2	2	2	1	1	1

Man kan tværtimod konstatere, at der er tale om tilstedeværelsen af en særdeles markant intelligens- og uddannelsesreserve, som gennem den militære og civile uddannelse i forsvaret har alle muligheder.

(MST)

Brandprøve af lukket redningsbåd

Søværnet er af firmaet TEKNISK PLASTVÆRK i Havdrup blevet anmodet om at ville forestå udførelsen af en brandprøve af en af firmaet fremstillet lukket redningsbåd.

Brandprøven er et led i en prøverække i forbindelse med typegodkendelse af redningsbåden.

Søværnets Teknikskole ABCD-kursus har med velvillig assistance fra en række andre tjenestesteder forestået de mere praktiske detaljer omkring brandprøven - herunder fortøjning af fartøjet i et af tømmer afgrænset bassin, udlægning af pontoner ved bassinet, udlægning af olie og benzin samt antændelse og slukning af brændstoffet.

Prøven fandt sted i nærheden af bådehavnen på Margretheholm. Ca. 100 personer - heraf mange fra udlandet - overværede brandprøven. Statsprøveanstalten foretog de teknisk-videnskabelige målinger i båden - herunder måling af kulilteindhold, kultveilteindhold og iltindhold i båden under

branden, måling af sprinklernes kapacitet samt temperaturmåling.

Båden udsattes for brandpåvirkning i 5 minutter, idet bådens motor og sprinkleranlæg blev holdt igang under branden, og båden sejlede ved egen kraft umiddelbart efter brandens slukning. (TKS)

Indland kort

Næsten 1.000 personer i forsvaret tilbringer juleperioden uden for hjemlandet. Der er et par hundrede i NATO-stabene, 60 på kurser i 7 lande, 17 observatører i Melleløsten og 425 i FN på Cypern. Søværnet har ca. 300 i Grønland og på Færøerne, i inspektionsskibet HVIDBJØRNEN og på kutterne.

Efter invitation fra Chefen for Søværnet aflagde undervisningsminister Tove Nielsen den 6.december et besøg ved Søværnets Officersskole. Ministeren, der med mellemrum fungerer som forsvarsminister, blev orienteret om uddannelsen i søværnet og især på officersskolen samt om dennes historie og udvikling.

Korvetten TRITON og Søværnets Tamburkorps har efter invitation deltaget i Køges julearrangementer den 18.december. Det blev et besøg som begge parter havde glæde af. Skibet havde mange besøgende og tamburkorpsset musicerede på kajen og i byen.

Med virkning fra den 2.januar opretter Søværnets Idrætsforening et sekretariat i Idrætshytten på Holmen. Det sker for at fremme samarbejdet mellem medlemmer og andre interesserede. Sekretariatet er åbent tirsdage 1500-1700 og torsdage 0900-1100.

Chefen for søværnet deltager i Københavns Navigationsskoles årsafslutning den 20.december. 10 officerer af B-linien dimitterer fra skolen med styrmandseksamen.

Flere af Flådens skibe anvender i lighed med handelsflåden juletræer og illumination i mastetoppe i juleperioden. Det er nu bestemt, at udsmykningen fortsat er tilladt for enheder ved kaj, men ikke under gang. Det henstilles, at eskadrene anlægger en ensartet praksis.

Udland kort

Det norske forsvarsministerium har afsluttet forhandlingerne med Bergens Mekaniske Verksteder om 14 kanonbåde af HAUK-klassen til flåden. De skal bygges i serie med 16 både af JÅGAREN-klassen til det svenske søforsvar. Begge bygges på STORM-klasse skroget.

Forsvarspagten CENTO har holdt den hidtil største flådeøvelse i Det Indiske Ocean med deltagelse af enheder fra medlemslandene Storbritannien, Tyrkiet, Iran og Pakistan. Irak var oprindeligt også med i pagten, der blev indgået i 1955, men udtrådte i 1959.

Hjemsendelsespengene for de svenske værnepligtige forhøjes til foråret, men dog ikke til de 1000 sv.kr., som de værnepligtige kræver, oplyser forsvarsministeren. Desuden forlænges ferien for de værnepligtige, så den tilpasses de civile ferieperioder.

Nedskæringen af det britiske forsvarsbudget betyder for flåden, at byggeprogrammet for destroyere, fregatter og minestrygere reduceres med en syvendedel, ubåde med en fjerdedel og hjælpefartøjer med en tredjedel. De planlagte krydsere og atomubåde skal bygges, men flåden får ikke de ønskede amfibie-fartøjer.

Chefen for den svenske flåde har fået en indbydelse til med øvelsesfartøjerne GLADAN og FALKEN at deltage i en storstilet kapsejlad mellem Europa og USA i 1976, 200-året for USAs uafhængighed. Viceadmiral Lundvall har svaret, at i hvert fald et fartøj vil deltage.

Chefen for den vesttyske flådekommando, viceadmiral Paul Hartwig, har i Kiel overtaget ubåden U 29, den fjortende i den nye ubådsklasse 206. Data: 49 m lang, 4,6 m bred, 450 t, 17 knobs fart neddykket. Inden foråret vil flåden råde over 18 både af denne type.

Det norske "Sjøforsvarets Intendantoffiserers Forening" har med henblik på navnlig yngre officerers boligsituation anmodet forsvaret om en bedre tilrettelægning ved beordring til nye tjenestesteder. Foreningens nye formand blev løjtnant Dan N.Siggerud.

I de sidste 15 år er der i Sverige uddelt 1500 ordener årligt, og der er netop nu uddelt 797, hovedsageligt i forsvaret. Efter regeringsbeslutning var det den sidste ordensregn. Der bevares dog 8 almindelige medaljer plus nogle ordener, kongen råder over. Ca. 25.000 svenskere har en eller flere ordener.

S.Thostrup